

Slovenski dom

Štev. 29

V Ljubljani, sreda 5. februarja 1941

Leto VI.

Ugotovitve ameriškega odposlanca Wilkiea o Angliji

„Anglija ima čudovito vodstvo in je vzgledno požrtvovalna ter složna v boju za skupni cilj“

London, 5. febr. o. Reuter: Ameriški odposlanec Wandel Wilkie, ki se je teden dni mudil v Angliji, zbiral podatke o pravem vojnem in gospodarskem položaju ter se posvetoval z najrazličnejšimi angleškimi osebnostmi, je davi z letalom odpotoval v Lizbono, od koder bo odletel v New York. Wilkie je včeraj bil v Dublinu, kjer je imel tri ure dolg posvet s predsednikom irske vlade De Valero in nekaj njegovimi ministri. Z De Valero se je uro dolgo pogovarjal tudi med štirimi očmi in se zdi, da je hotel zvedeti za pravo stališče Irske do morebitnega nemškega vdora in do angleških želja po

odstopitvi nekaterih irskih pristanišč za boj proti Nemčiji.

Pred odhodom iz Anglije je Wilkie dejal o vtisih, ki jih je dobil:

»Mislim, da ima narod teh otokov čudovito srečo glede svojih voditeljev. Kdorkoli misli, da angleško ljudstvo ni edino in združeno, bo leha na utvarah. Dvomim, da bi za komerkoli v zgodovini ljudje kdaj bolj vzgledno šli pri izvajanju njegove naloge kakor za Churchillom, ki ima izredne sposobnosti za navdihnjeno vodstvo, za razumevanje polo-

žaja, ki ima nezlomljiv pogum ter dolge skušnje. Govoril sem s slehernim članom vlade o različnih političnih in gospodarskih vprašanjih. Nisem še nikdar videl bolj strnjene in bolj složne skupine pri delu za skupni cilj. Anglija ima čudovito vodstvo v enem najusodnejših trenutkov svoje zgodovine. Naravnost očaran sem nad odnosi med vlado, delavstvom in industrijo.«

Wilkie je odklonil vsako pojasnilo o tem, ali se je s predsednikom irske vlade razgovarjal o odstopitvi irskih pomorskih oporišč in dejal, da ga nemška vlada ni povabila, naj bi obiskal še Nemčijo.

Vesti 5. februarja

Predsednik Roosevelt je prepovedal iz Združenih držav izvažati od 10. februarja dalje radij, uranij, stroje za vrtnje in za čiščenje petroleja, telečje usnje in telečje kože. Za izvoz bo odedej potrebno posebno dovoljenje, ki ga bo mogoče dobiti samo za države prijazne Ameriki.

Med prvimi važnimi posledicami Hitlerjevega govora je bila ta, da so bili Angleži prisiljeni opustiti dosedanja način govorenja in da si niti Churchill ne upa dajati več državnih izjav, pravi rimski dnevnik »Messaggero«, ko razpravlja o položaju Anglije.

Voditelj nemške policije in napadalnih oddelkov — Himmler, ter nemški komisar za Norveško — Terbowen, sta včeraj odletela iz Trondhjemu v Narvik ter druge severne norveške kraje. Himmler je v Trondhjemu na neki večerji imel govor, v katerem je podčrtaval plemenske vezi med Nemci in Norvežani ter pomen sedanjih političnih vezi, ki so podlaga za novo veliko germansko dobo, poroča DNB.

Angleška vlada priznava Haile Selasiju pravice do abesinskega prestola. Cesar je Angliji sporočil, da bo po obnovitvi svoje države potreboval pomoč in vodstvo od zunaj. Taka pomoč bo Abesiniji določena ob podpisu mirne pogodbe. Angleško vojaško nadzorstvo nad Abesinijo bo nehalo tedaj, ko bo položaj dopušal, je izjavil včeraj angleški zunanji minister Eden.

Posebno policijsko ministrstvo so, kakor poroča agencija Tass, morali ustanoviti v Sovjetski Rusiji. Dosedanje notranje ministrstvo so razdelili na ministrstvo za notranje zadeve in na ministrstvo za notranjo varnost. Ta ukrep daje svojevrstno sliko o notranjem položaju v Rusiji, kjer niso posebnega policijskega ministrstva imeli niti med notranjimi boji in med državljansko vojno.

Japonska in Sovjeti se bodo te dni začeli pogajati — spet enkrat — o ribolovu. Za pogajanja o tem ribarjenju — najbrž v kalnem — so na obeh straneh imenovali najpomembnejše politične strokovnjake. Sovjetsko zastopstvo vodi sam namestnik zunanje ministrstva, Lovovski. Po domnevah ameriškega tiska bo to ribarjenje uvod v politični in vojaški sporazum z japonskim imperijalizmom, ki so ga boljševiki vsega sveta, tudi naši, dozdaj tako silovito obsojali ter prirejali razne akcije za pomoč njegovim žrtvam.

Vsa uganjanja o času, obliki in obsegu nemškega vdora v Anglijo so prezgodnja ter neumestna. Nemčija ni nikdar svojih pomembnih odločitev in vojnih korakov napovedovala naprej, temveč jih je pripravila in izvedla popolnoma nepričakovano. Težko si je misliti, da bi najodločnejši poskus v sedanjih pojni pustila napovedovati tedne in mesece naprej, sodi ameriški dnevnik »New York Sun«, ko našteva najrazličnejše napovedi in uganjanja svetovnega tiska o tem vdoru.

Madžarska poslanska zbornica je včeraj brez prave sprejela pogodbo o miru in večnem prijateljstvu z Jugoslavijo ter pogodbo o pristopu Madžarske k trojni zvezi.

Grška vlada najodločnejše zanika tuja propagandna poročila o tem, da bi se bile avstralske čete izkrcale v Grčiji. Preklie pravi, da Grčiji ni potrebna nobena pomoč v vojaštvu, ker ni še zdalek mobilizirala niti vseh lastnih človeških sil za boj proti Italiji.

Francoska policija je pri zadnjih preiskavah dobila v roke celo vrsto skrivnih komunističnih listov. Med njimi je tudi propagandno glasilo za mladino z vzpodbudnim imenom »Bibendum« — »Pijmo ga! Upajmo, da bodo kako podobno vzgojno glasilo morda začeli v kratkem izdajati tudi naši različni prisustvujuči rdeči profesorji, ki si toliko prizadevajo za vzgojo mladine v novem, »boljšem« duhu...

V katoliški Cerkev je prestopil sloviiti nemški protestantski pastor Niemöller, med zadnjim svetovno vojno eden najdrznejših nemških podpornikov. Niemöller je bil od morniških poveljnikov. Niemöller je bil od leta 1937 dalje v koncentracijskem taborišču ter je v pridigah ostro napadal narodni socializem z verskega stališča. Kot junak iz svetovne vojne je s svojim nastopanjem vzbujal ogromno pozornost. Zdaj je Niemöller po dolgih premišljanjih v jeci prišel do sklepa, da vstopi v katoliško Cerkev, poroča švicarski list »Basler Nachrichten«.

Predsednik italijanske vlade ter vodja fašizma je odstavil 33 višjih dostojanstvenikov fašistične stranke, ki so, kakor pravi uradno poročilo, sami prosili, naj jih rešijo sedanjih dolžnosti, ker se hotijo pridružiti vojski na bojiščih. Odgovornost za vstajo v Romuniji pada na legionskega voditelja Horio Simo, bivšega notranjega ministra Petrovicesca in bivšega glavnega policijskega ravnatelja kneza Ghiko, pravi uradno poročilo romunske vlade.

Dr. Konstantinovič - novi pravosodni minister

Belgrad, 5. febr. V imenu Nj. Vel. kralja in z ukazom kr. namestnikov je postavljen na razpoložene pravosodni minister dr. Laza Marković. Z istim ukazom je postavljen za pravosodnega ministra dosedanjí minister brez listnice dr. Mihajlo Konstantinovič. Dr. Konstantinovič je včeraj popoldne prisegel pred predsednikom vlade Dragišem Cvetkovićem v pisarni predsedništva vlade.

Atentat na sedež Angleškega kluba v Zagrebu

Zagreb, 5. febr. m. Policijsko ravnanstvo je sredi izdalo naslednje uradno poročilo: 4. t. m. ob 18.15 je eksplodirala dinamitna patrona na llici štev. 12/1. nadst. v Zagrebu in sicer pred vhom v žitnico angleškega kluba. Eksplozija je povzročila nekaj tvarne škode na oknih in vratih stopnišča. V prednji sobi angleškega kluba je dobila hude poškodbe na obeh nogah gospa Nada Schwarz, inženirka kemije. Druge škode ni. Uvedena je preiskava, kdo je pripravil atentat na sedež angleškega kluba.

Angleško napredovanje na vseh afriških bojiščih

V Libiji zasedba Cirene, v Eritreji pomikanje proti Kerenu, v Abesiniji prodiranje proti Gondarju

Nekje v Italiji, 5. febr. 241. italijansko uradno vojno poročilo pravi o bojih v Afriki:

Severna Afrika: Zivahno letalsko delovanje z obeh strani.

Vzhodna Afrika: Na severnem bojišču so naše čete zavzele novo črto vzhodno od Agordata in Barentuja, na kateri so v celoti odbile napad tankov ter mešanih angleških in indijskih oddelkov, ki so potem opustili napad in pustili na bojišču orožje. Dobili smo tudi več ujetnikov.

Na južnem bojišču so oddelki dubatov napadli sovražnikove čete ter jih prisilili na umik s tem, da so jim povzročili občutne izgube. Letalstvo še naprej živahno sodeluje v borbah. Sovražnik je izvedel polete na več krajih v Eritreji in nad Mogadiscio. Bilo je nekaj škode in veliko število žrtev med domačini. Zbito je bilo eno angleško letalo, dve naši letali pa se nista vrnili. Preteklo noč so naše torpedovke križarile po Rdečem morju in zapazile sovražnikov konvoj v močnem spremstvu križark in rušilcev. Naše čete so izvedle odločen napad in izstrelile 9 torpedov, od katerih je sedem torpedov zadele ladje. Navzlic hudemu sovražnikovega odgovoru se je našim enotam posrečilo znajti se in se nepoškodovanim vrniti domov.

Kairo, 5. februarja. Posebno poročilo vrhovnega poveljstva britanskih čet na Srednjem vzhodu pravi, da je angleška vojska včeraj popoldne zavzela mesto Berta Giovanni v Eritreji (nekdanjo

Bubo). Na libijskem bojišču so britanske čete zavzele Cireno, ki leži 210 km od Benghazija. Britanska vojska je na vseh odsekih bojišča napredovala ter zajela veliko sovražnih vojakov, orožja in drugih vojaških reči.

Zaradi zasedbe Cirene, ki leži 80 km zahodno od Derne, ob cesti na jug, se bo morala vdati Apollonija, zadnje italijansko letalsko oporišče pred Benghazijem. Mestece Cirene leži na gorskem grebenu in je bilo precej utrjeno.

Na eritrejskem bojišču se angleške čete pomikajo proti Kerenu, ki leži na pol poti med Agor-

datom in Asmaro. Italijani nudijo povsod le šibek odpor.

Vrhovni poveljnik angleške vojske v Afriki, general Wavell, je včeraj obiskal vse angleške postojanke na eritrejskem bojišču.

Na somalijskem bojišču so angleški oddelki vdrli 110 km globoko na italijansko ozemlje. Povsod so dobili v roke veliko ujetnikov in vojnih potrebščin. Južnoafriško letalstvo je včeraj uničilo sedem nasprotnih letal.

Angleško letalstvo je včeraj spet hudo bombardiralo italijansko oporišče Barce, kjer je bila uničena železniška postaja. Hudo je bil bombardiran tudi Benghazi. Navzlic ozemlju, ki je kaj pripravo za obrambo, se Italijani v zadnjih 24 urah na libijskem bojišču ni so kaj posebno upirali angleški vojski.

Na abesinskem bojišču napredujejo angleške čete vzhodno od Galabata po cesti, ki drži iz Mateme v Gondar.

V Bolgariji - za zdaj nobenih političnih sprememb

Namesto dosedanje vlade je moral zaradi znanega govora odstopiti kmetijski minister Bagrjanov

Sofija, 5. februarja. m. Predsednik bolgarske vlade dr. Filov je včeraj sporočil, da je minister za kmetijstvo, Ivan Bagrjanov, odstopil. Ministrski predsednik je nato prebral ukaz, s katerim mu je kralj izročil začasno posle ministrstva za kmetijstvo, potem pa je pred zbornico govoril:

»Gospodje poslanci! Odhod ministra za kmetijstvo Bagrjanova iz vlade ne pomeni nobene spremembe v kmetijski politiki, ki jo je doslej vlada izvajala. To politiko, ki ni bila osebna politika Bagrjanova, temveč politika vse vlade, bomo nadaljevali tudi v bodoče. Mi ne izjavimo osebne politike, pač pa politiko načel, in da se z ozirom na to osebnosti lahko zamenjajo, načela in politika pa ostanejo stalna. Nesoglasja, ki so privedla do odstopa ministra Bagrjanova, se ne nanašajo niti na cilje, niti na naloge politike, ki jo je vlada doslej izvajala. Nanašajo se na nekaj čisto postranskega, na področje načinov in odnosajev. Politika vlade bo ista kot doslej. Velika vprašanja našega kmetijstva, ki smo jih do zdaj poudarjali, bodo tudi v bodoče predmet vladne pozornosti. Vi že veste, katera so ta vprašanja. Prizadevali si bomo na vso moč ob podpori narodnega zastopstva, da jih rešimo, kolikor jih v naši državi moremo rešiti. Da bi pojasnil, da ni bilo v tem oziru nesoglasij v vladi in da vztrajamo pri isti politiki kot prej, smatram za nujno potrebno omeniti samo to, kar sem povedal lani v odgovoru na prestono besedo. Tedaj sem podčrtal, da bo kmetijski in kulturni dvig naše vasi ena glavnih skrbí naše vlade.

Z odstopom ministra za kmetijstvo Bagrjanova, ki je s svojim govorom v petek sprožil krizo bolgarske vlade, se je ta kriza rešila drugače, kakor pa so prvotno pričakovali. Odstopiti je moral Bagrjanov, ki je veljal kot kandidat za novega ministrskega predsednika, ki naj bi Bolgarijo privedel do vstopa v trojno zvezo ter do popolnega političnega in vojaškega sodelovanja z Nemčijo ter Italijo.

Silovit angleški napad na Poruhrje in francoska pristanišča

Nočno udeleževanje nemških bombnikov nad angl. kralj

Berlin, 5. febr. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo sporoča sredi: Med operacijami v čezmorskih vodah je neka vojna ladja potopila za 29.000 ton sovražnega trgovskega brodograja. Neka podmornica je potopila dve angleški oboroženi trgovski ladji s skupno 11.000 tonami. Bojna letala so včeraj izvedla uspešne napade na važne vojaške cilje v okolici Londona in jugovzhodni Angliji. Pri Madstonu so bombe težkega kalibra padle na neko tovarno. Nemška letala so uničila na raznih letališčih hangarje, zaklonišča in večje število angleških letal. V bližini Ramsgata je neko bojno letalo vrlo bombe na 3000-tonsko trgovsko ladjo in jo potopilo. Miniranje

angleških pristanišč se nadaljuje. Nemške letalske sile so izvedle preteklo noč uspešne napade na letališča in razne vojaške cilje v vzhodni Angliji. — Sovražnik ni letel nad nemškim ozemljem. Tri nemška letala se niso vrnila domov.

London, 5. febr. o. Reuter: Preteklo noč so angleška letala izvedla v zadnjih 14 dneh najhujši napad na nemška industrijska mesta v Poruhrju. Zelo močno so angleška letala napadla tudi mesta v zasedenem ozemlju, letališča in vdorne luke v Franciji. Podrobnosti o snočnjem napadu še niso znane.

Snoči so sovražna letala bombardirala London, neko mesto v vzhodni Angliji ter neko mesto v severni Angliji. To noč so stopili tudi angleški nočni lovci v akcijo in so sestrelili en nemški bombnik. Nočni napad ni povzročil velike škode kljub temu, da so zmetali večjo količino zažigalnih in eksplozivnih bomb. Povzročili so v vseh področjih več požarov, katere pa so kmalu pogasili. Smrtnih žrtev ni bilo dosti.

Preglednejšim je bilo vsega sestreljenih pet nemških letal.

Ameriški odposlanec Wilkie se je lahko na lastne oči preprčal, da ameriška pomoč Angliji ni več koristna in da od Amerike zahtevajo, naj sodeluje v vojni, katero je Anglija že izgubila, meni »Popolo di Roma«, ki v daljšem članku prepričuje italijansko javnost o omenjenih trditvah.

Pogajanja o bodočem razmerju med Francijo in Nemčijo

Petainov zastopnik, admiral Darlan, se je vrnil iz Pariza in poroča o nemških zahtevah

Vichy, 5. febr. o. UP: Snoči se je vrnil admiral Darlan iz Pariza, kjer je imel važne posvete z nemškimi zastopniki ter z bivšim podpredsednikom vlade Lavalom o bodočem razmerju z Nemčijo. Po prihodu v Vichy je bil admiral takoj sprejet pri maršalu Petainu ter mu poročal o uspehu svojih razgovorov v Parizu ter o novih nemških zahtevah do Francije. Pri razgovoru sta bila navzoča tudi vojni ministri general Huntzinger ter zunanji minister Flandin. O vseh teh razgovorih ni bilo izdano nobeno uradno poročilo.

Po prvotnih napovedih naj bi bil z Darlanom že dopotoval v Vichy tudi bivši podpredsednik vlade Laval, nakar bi bila vlada v Vichyju spremenjena po zahtevah Nemčije, ki hoče v vladi vsekakor imeti Lavala. To pa se za zdaj še ni zgodilo. Iz tega sklepajo, da se maršal Petain ni še odločil ustreči vsem nemškim zahtevam.

Zdi se, da se bo admiral Darlan danes ali jutri vrnil spet v Pariz. O vsebini novih nemških zahtev do Francije, ni nič znanega. O stališču maršala Petaina pa je moči navesti samo to, da se ga snoči dale francoske radijske postaje in ki pravi:

Maršal Petain ne bo privolil v nič, kar bi bilo poniževalno za Francijo. O tem smo lahko vsi prepričani.

Minister dr. Kulovec odpotoval v Belgrad

Ljubljana, 5. februarja.

Snoči ob 20 je z brzim vlakom odpotoval v Belgrad minister dr. Franc Kulovec na važna politična posvetoovanja.

G. minister je ostal v Ljubljani v ponedeljek nalašč zato, da bi bil navzoč pri slovesnem spominskem koncertu za pokojnim svojim prednikom voditeljem slovenskega naroda dr. Antonom Korosecem. Njegova prisotnost je koncertu, ki so se ga je udeležilo več pomembnih osebnosti slovenskega javnega življenja, dala še posebno slovesen poudarek ter mu vtisnila znamenje oficijelnega žalnega večera za rajnikim voditeljem.

V zadnjem tednu januarja so izgube angleškega trgovskega brodograja znašale vsega 33.000 ton, kar je precej pod povprečno tedensko izgubo od začetka vojne, pravi poročilo angleškega pomorskega poveljstva

102. dan vojne med Italijo in Grčijo:

Italijani izpraznjujejo Tepeleni

Nekje v Italiji, 5. februarja. (Stefani.) 241. italijansko vojno poročilo pravi:

Grško bojišče: Delovanje topništva in patrol, katere ovirajo slabe vremenske razmere.

Atene, 5. februarja. (Atenska agencija.) Uradno poročilo št. 101 grške vojske z dne 4. februarja pravi:

Po uspešnih bojih so grške čete zavzele važne sovražne postojanke. Zajetih je bilo večje število sovražnih vojakov in zasežena večja količina sovražnega orožja, streliva in živil.

Atene, 5. februarja. o. (Reuter.) Grške prednje straže na višinah okoli obkoljenega Tepelenja so včeraj zapazile v mestu velike ognje, iz česar sklepajo, da se Italijani pripravljajo na umik iz te važne postojanke, ter da zaradi tega uničujejo zaloge vojnih potrebščin v mestu. Zdi se, da se je jedro laške vojske iz mesta že umaknilo.

Na obrežnem predelu severno od Himare so Grki osvojili važen in visok gorski greben ter s tem močno popravili svoje postojanke

Ugotovitve v zvezi z „Ursusovo“ nesrečo

Mornarji, katerih trupla so našli v bližini Solte, so pomrli od lakote in onemoglosti

Split, 5. febr. m. Naše oblasti, ki so uvedle preiskavo v zvezi z nesrečo italijanske ladje »Ursus«, so ugotovile, da so pri spopadu sodelovali samo italijanski remorker »Ursus«, ladja »Mg 239« in neka podmornica, o kateri ni znano, kateri državi pripada.

Včeraj ob 8 se je vrnila v Split komisija, ki je pregledala trupla ponesrečenih italijanskih mornarjev, katere so našli blizu otoka Solta. V komisiji so bili načelnik splitskega okrajja dr. Rajević, zdravnik ravnateljstva pomorskega prometja dr. Bulat in referent pristaniške kapetanije, kapetan Medarič. Komisijo je spremljal tudi italijanski konzul v Splitu.

Komisija ni mogla ugotoviti, kdo so mrtvi mornarji, prav tako pa tudi ne, kateri ladji so pripadali. Na njihovih truplih ni bilo nobenih znakov poškodb, oziroma ran. Spričo te ugotovitve smatrajo, da so italijanski mornarji morali umreti zaradi onemoglosti in lakote. Stanje italijanskega mornarja Parodija, ki leži v splitski bolnišnici, se je sicer nekoliko zboljšalo, vendar pa je še vedno zelo resno in zazdaj se ni mogoče reči, če ga bodo mogli ohraniti pri življenju.

Štirje mornarji z remorkerja »Ursus«, ki so jih prepeljali v Vela Luka na Korčuli, od tod pa v splitsko bolnišnico, so povedali, da bi bili radi deležni pravic, ki jih daje mednarodno pravo za takšne primere. Izrazili so željo, da bi po določbah mednarodnega prava smeli v 24 urah zapustiti naše nevturalno ozemlje in se vrniti v domovino. To svojo željo so sporočili italijanskemu konzulu v Splitu in so včeraj dopoldne ob desetih že zapustili naše teritorialne vode.

in nekaj tekstilnega blaga. V preteklem letu je bolnišnica dobila lastno sušilnico, v kateri so posušili 4000 kg jabolk. Že pred leti je dobila bolnišnica lastno lekarno, katere čisti dobitek je znašal lani 60.000 din. S posebnim prispevkom banovine je bolnišnica upravnica izpopolnila zdravniški inventar in nabavila ultravalovni aparat za obsevanje in prenosljiv rentgen aparat in kardiograf. Bolnišnica je pridobila v preteklem letu tudi 20 novih postelj.

Nujno potrebno je, da bi se izvedla popolna izpopolnitev in dovršitev porodniško-ginekološkega oddelka in zgradil dom jetičnih. Za to je dela pobudo Protituberkulozna liga v Celju in je že zbran za to lep znesek. Čimprej naj bi se tudi zgradilo novo upravno poslopje, kajti sedanji prostori, kjer se nahaja uprava, niso niti dostojni niti higienični in primerni za uradovanje, saj so v obupnem stanju.

Tudi celjska bolnišnica je pretesna

Celje, 5. februarja.

Področje celjske bolnišnice, v katero se zatekajo številni bolniki iz več okrajev, ki težijo k Celju, je zelo veliko. Zato ni čudno, da se zateka v celjsko bolnišnico veliko število prebivalstva in da postaja bolnišnica vedno bolj tesna in kliče po razširitvi. Številke, ki jih bomo navedli, to nazorno dokazujejo.

V preteklem letu je sprejela bolnišnica 9836 bolnikov, od teh 4753 moških in 5083 žensk. V bolnišnici sta umrla 302 bolnika, odpuščenih pa jih je bilo 9222, ostali pa se še nahajajo na zdravljenju v bolnišnici. Prenapolnjen je zlasti kirurški oddelki, ki je imel lani 4177 bolnikov. V izolirnici se je zdravilo 1099 bolnikov, na internem oddelku 2695, v porodniško-ginekološkem oddelku 1865. Zdravniki so izvršili 2004 manjših operacij, 651 večjih, v porodniško-ginekološkem oddelku pa je bilo 926 operacij. Porodov je bilo 841, leta 1936 509. Mamice je osrečilo 13 dvojčkov. Mrtvorojenih je bilo 60 otrok. Umrljivost v celjski bolnišnici je znašala v preteklem letu 3,07, predlanskim 2,82, leta 1938 3,17, leta 1937 pa 3,28 odstotkov.

Povprečno dnevno oskrbovanih je bilo v bolnišnici lani 342, predlanskim 302, leta 1935 pa 207. Zanimiva je primerjava števil letnih sprejemov bolnikov. Lani je bilo sprejetih 9836, predlanskim 9326, leta 1938 8338, leta 1937 8446, leta 1936 8193, leta 1935 6947, leta 1933 6058, leta 1931 4764, leta 1922 pa 3283. Sprejem bolnikov se je torej povišal v nekaj letih za dvakrat, v desetletju celo za trikrat.

Bolnišnica je imela v preteklem letu 4 milj. 220.933,87 din izdatkov in 1.828.089,77 din lastnih dohodkov, banovina pa je prispevala 1.967.078,93 dinarjev. V gradbeni fond je prispevala bolnišnica 319.748 din, v sanitetni fond za centralni sklad v Belgradu pa 32.227 din. Za prehrano je izdala uprava 1.535.983 din. Zaradi izrednih časov je uprava preskrbelja iz prejšnjih prebitkov živila

Krogla iz samokresa je še na pol kilometra nevarna

Maribor, 5. februarja.

Včeraj popoldne se je pripetila v Studencih pri Mariboru nenavadna nesreča, ki bo vzbudila zanimanje predvsem med strokovnjaki za strelsko orožje. Nesreča je namreč pokazala na prepričljiv način, da je krogla iz pištole kalibra 6,35 mm tudi na velike daljave še vedno nevarna. Pištola omenjenega kalibra je pri nas dovoljena tudi civilnim osebam, če imajo orožni list. Ljudje, ki ne poznajo silovitega učinka tega orožja, ga ponavadi podcenjujejo ter so prepričani, da je efektivno le na nekaj deset korakov. Malokdo bi verjel, da lahko ta drobna, jedva nekaj nad 6 mm debela in pa 1 cm dolga kroglica preleti tudi pol kilometra ter ima tam še takšno silo, da povzroči nevarno rano. Takšen dogodek se je pripetil včeraj. Na Obrežni cesti v Studencih je kidal sneg obklesel delavec Ivan Haber. Cesta pelje visoko nad Dravo, na drugi strani brega pa se razprostira Korosko predmestje v Mariboru. Med delom pa je Haber nenakrat začutil, da ga je nekaj piščilo v lice ter ga je takoj prevzela ostrba bolečina, iz ust pa se mu je vili kri. S krvjo pa je takoj nato tudi izpljunil nek trgi predmet, ki se je pozneje izkazal kot krogla samokresa kalibra 6,35 mm. Niti Haber niti drugi delavci, ki so bili z njim zaposleni, niso slišali strela. Ko so primer prijaviли orožnikom, so bili ti menja, da je prišla krogla preko Drave iz Koroskega predmestja. Obrnili so se na mariborsko policijo, ki je zadevo preiskovala. Res so se našle nekatere priče, ki so slišale v tem predmestju pok pištole, pa ne kje ob Dravi, temveč višje gori proti severu, tako da je preletela kroglica najmanj pol kilometra, preden je po nesrečnem naključju v Studencih zadela svoj cilj ter imela še takšno moč, da je prebila močne lične mišice.

in nekaj tekstilnega blaga. V preteklem letu je bolnišnica dobila lastno sušilnico, v kateri so posušili 4000 kg jabolk. Že pred leti je dobila bolnišnica lastno lekarno, katere čisti dobitek je znašal lani 60.000 din. S posebnim prispevkom banovine je bolnišnica upravnica izpopolnila zdravniški inventar in nabavila ultravalovni aparat za obsevanje in prenosljiv rentgen aparat in kardiograf. Bolnišnica je pridobila v preteklem letu tudi 20 novih postelj.

Nujno potrebno je, da bi se izvedla popolna izpopolnitev in dovršitev porodniško-ginekološkega oddelka in zgradil dom jetičnih. Za to je dela pobudo Protituberkulozna liga v Celju in je že zbran za to lep znesek. Čimprej naj bi se tudi zgradilo novo upravno poslopje, kajti sedanji prostori, kjer se nahaja uprava, niso niti dostojni niti higienični in primerni za uradovanje, saj so v obupnem stanju.

Ljubljana od včeraj do danes

Ljubljana, 5. februarja.

V ponedeljek je začelo snežiti, čeprav po maledem. Včeraj so se pa nebeske snežne zatvorsnice odprle in sneg je padal ves dan. Novo zapadli sneg je težak. Od časa do časa je bil sneg pomšan celo z deževnimi kapljami. Čeprav je snežilo ves dan, ni zapadlo toliko snega, kakor bi ga, če bi padal suh sneg. Moker, južen sneg se je vlekel na zemljo, se pripeljal na telefonske žice, jih nekaj pretrgal, veje drevev pa globoko poveseil. Motorni plugi so sedaj že dva dni »na nož« in čistijo ulice in ceste. Mnogo dela imajo tudi mestni delavci, ki v zgodnjih jutranjih urah hite z odmetavanjem snega, da ga do sedmih odmečejo vsaj z glavnih cest in ulic in napravijo najvažnejše prehode za pešce, ko hito jutraj v urade, v šole in po drugih opravkih. Na cestah je videti voznike, ki odvažajo sneg z ulic k Ljubljani in ga tam zmečejo na odrejenih krajih v rečno strugo. Prav lepo je bilo včeraj iti na sprehod v Tivoli ali na Rožnik. Drevesa so bila vsa obtežena z novozapadlim snegom, vse se je šibilo pod novo težo. Vsako drevo, vsak grm, vsak del prirode je nudi svojstveno sliko, ki je bila krasna, samo, če si jo znal gledati. Mlado drevje, komaj vsajeno, pa trpi radi težkega snega škodo.

Lepa je priroda, če zapade novi sneg. Usmiljenja vredni pa so ptički, ki ne morejo priti do hrane. Kje neki, ko je pa sneg tako debel. Ptički so izročeni na milost in nemilost ljudem. Zaupno se približujejo hišam in sedajo na okna, proseče čivkajo in prosijo hrane in drobtinice. In prav je, da je mnogo ljudi, ki ne pozabijo v tegobah naših pevecov. Treba jim je pomagati, saj bodo potem spomlad peli, da bo veselje.

Nekaj nereda je novi sneg naredil tudi v tramvajemskem prometu. Posebno na izogibaših je včasih zmeda, ko morajo tramvajski vozniki izstopiti z voza in z železnim drogrom premakniti kretnice v pravo smer. Nič čudnega ni, če kretnice ne delujejo, ko jih pa sneg sproti zadeluje. Tudi tramvajski progovi delavci imajo polne roke dela, da že zlepa ne toliko.

Nekaj nesreč

Da so opekline z mlekom nevarne, je občutljiva tudi dveletna Milka Pristanova, doma iz Kranja. Brskala je okrog štedilnika, kjer je vrela mleko. Po nerodnosti si je mleko polila po sebi. Hude opekline je dobila po nogah in životu. »Dneso ključnico si je zlomila na domačem dvorišču zasebnika Neža Stelotova, doma iz Starega trga pri Ložu. Padla je zaradi poledenelih tal. V hrastniški steklarini je bušnikl plamen v obraz 16letnemu delavcu Franku Medvedu in ga močno opeklo po obrazu in vratu. — Pri padcu z lestve

Sneg ovira dovoz živil

Ljubljana, 5. februarja.

Mestni delavci so zmetali sneg, ki je zagnil pomoči ves trg z belo odejo, na velike kupe, ki so jih potem z vozni sproti odvažali, tako ni bilo na trgu velikega zastaja, kot je to bilo v soboto, ker so delavci očistili trg sproti, kakor so dovažali prodajalci svoje prideleke. Ker je zapadel velik sneg, se je to poznalo tudi v tem, da je prišlo na trg precej manj prodajalcev kot običajno.

Novost je bila danes v kisu vložen fižol v stroju, ki ga je prodajalka prodajala kilogram po 6 din. Velik škaf je bil kmalu prazen. S tem je dama okoliškim in mestnim prodajalcem vrtnih pridelkov lepa vzpodbuda, da pripravijo zelenjavo s primernim konzerviranjem in jo v zimskih mesecih lahko uspešno prodajo. Ob robu perutninskega otoka je veljal kilogram kislega zelja 3 din, kilogram kisle repe pa 2,50 din. Merica radiča, ki je 1,50—2 din. Lep por je veljal od 1—1,50 din, korenine hrena so dražje in velja precejšen šop 3 do 4 dinarje.

Sedaj je sezona čajev, kljub podražitvi sladkorja ga ljudje še precej pijejo. K čaju so potrebne limone, ki so sedaj na trgu v velikih količinah naprodaj. 3 kosi veljajo 2 din. Večje limone so po dinarju. Pomaranče so po 1,50—2 din.

Zamenjava starih kovancev

Belgrad, 5. febr. Opozarjajo se zainteresirani, da poteče ta mesec skrajni rok za zamenjavo starega kovanege denarja, in sicer kovancev po 0,50, 1 in 2 din na dan 16. februarja 1941, srebrnikov po 10 din 28. februarja 1941. Pozivajo se vsi lastniki takšnega denarja, da ga v lastno korist zamenjajo pri blagajnah Narodne banke ali pri državnih finančnih ustanovah in sicer: stare kovance po 0,50, 1 in 2 din zaključno do 16. februarja 1941, stare srebrnike po 10 din pa zaključno do 28. februarja 1941, ker po poteku določenih rokov imenovanega denarja ne bo mogoče več zamenjati. Pod blagajnami Narodne banke se razumejo tako blagajne centrale kakor blagajne podružnic, pod državnimi finančnimi ustanovami pa se razumejo vse državne ustanove pri katerih se sprejemajo vplačila ali pa izvršujejo

si je zlomil levo nogo 14letni šoferjev sin Slavko Merjasec. — Na Celovški cesti 62 si je pri padcu zlomil nogo Miran Kadič. — Vsi ponesrečenci so se zatekli v bolnišnico po pomoč.

Številne tatvine

V policijski kroniki se je spet nabralo nekaj prijavljenih tatvin. V Dalmatinski ulici je nekdo vlomil v shrambo Janka Smodiša in odnesel razzen drugih jestvin veliko emajlirano posodo, v kateri je bilo 18 kg masla. Smodiš trpi okrog 600 dinarjev škode. — Kolo je izmaknil nekdo Ivanu Žanu na Jurčičevem trgu. Kolo je bilo znamke »Miele« in je bilo vredno okrog 500 din. — Pavel Lindner je prijavil policiji, da mu je doslej neznan umovni odnesel z vrta v Levčevi ulici 33 več prevelk za odeje iz belega platna, 4 koteninaste rjuhe, bel namizni prt, dve blazini z monogramom ML, nekaj ženske obleke in nekaj moškega, perila. Vse ukradeno je bilo vredno več kot 1200 din. — Izpred neke hiše v Ilirski ulici je tat odpeljal 1000 din vredno črno pleksano kolo znamke »Puch« z dinamo svetilko. — Tudi Ivanki Smučević je nekdo izmaknil kolo izpred palače OUZD. Kolo je bilo znamke »Jaxa«, črno pleksano in vredno 1300 din. — Tat perilo se je spravil tat, ki je odnesel Ani Stelotovi za 1500 dinarjev moškega in ženskega perila z dvorišča v Cankarjevi ulici 1?

Hud pobjoj v Sv. Lovrencu na Pohorju

Maribor, 4. februarja.

V mariborsko bolnišnico so pripeljali včeraj od Sv. Lovrenca na Pohorju dva nevarno ranjena moža. Ker so v bolnišnici bolj navajeni na žrtve pretepev, ki se zatekajo sem z Dravskega in Plutjskega polja ter iz Slovenskih gor, kakor pa s Pohorja, kjer so doma mirni ljudje, je ta primer vzbudil precejšnjo pozornost. Oba ranjenca sta žrtvi zelo hudega pobjoja, ki se je odigral preteklo nedeljo ponoči pri Sv. Lovrencu. Tam so štirje napadaleci navaliili z noži na enega samega nasprotnika, ki pa je po vsej okolici poznan kot silovito močan človek. To je 27letni posestnik Feliksa Podlesnik iz Kumena. Podlesnik je bil zvečer v Urbančevi gostilni, v katero so prišli proti enajsti uri tudi 26letni Henrik Črešnar, 35letni Rudolf Kušnec, 36letni Jerot Viktor in 37letni Kušnec Franc, tedaj sami starejši domačini, od katerih ne bi nihče pričakoval takega divjaštva. Bili pa so vsi štirje močno vinjeni. Na Pohorju se sedaj veliko pije, ker je zaradi visoke cene lesa prišlo med ljudi precej denarja. Zaradi preobilne pijače so sedaj pobjoji med Pohorci bolj pogosti. Gostilničar novodošlim ni hotel dati vina, pa so odšli iz gostilne ter zunaj čakali Podlesnika. Ko je ta prišel, mu je eden podstavil nogo, toda Podlesnik je sprotno odskočil ter vrzel napadalca po tleh. Tedaj pa so ostali trije planili nanj z odprtimi noži ter ga začeli kar na stepto zbadati. Pri tem niso gledali ne na levo ne na desno ter je eden izmed njih v silni jezi zabodel še svojega napadalkega tovariša Henrika Črešnjara in ga s sunkom v hrbet nevarno ranil. Podlesnik pa je dobil strahovite rane. Štirje zabodljaji na hrbtu so mu ranili pljuča ter sta dva dolga celo po 15 cm, v globino pa segata globoko v dihalne organe. Poleg teh štirih nevarnih ran je dobil še dve lažji na roki. Podlesnik se je kljub ranam iztrgal napadalcem ter bežal po trgu, da bi našel zaklonišče. Poskusil je odpreti več vrat na hišah, pa so bila zaradi pozne ure zaklenjena. Zatekel se je nato na neko dvorišče, kjer so ga napadaleci dohiteli ter bi ga ubili, da ni tedaj priključil hrup in krič orožnika Meleta, pred katerim so napadalec pobegnili. Zdravnik je potem odredil, da so oba ranjena, Podlesnika in Črešnjara, spravili v mariborsko bolnišnico, ostale tri storilce pa so orožniki aretirali.

izplačila, kakor so n. pr. glavna državna blagajna, davčne uprave, Poštna hranilnica, vse pošte itd. V kolikor pa bo imenovani denar poslan v zameno po pošti Narodni banki ali kateri izmed navedenih državnih finančnih ustanov, se bo kot dan izročitve smatral dan, ko je bila pošiljka izročena na pošti.

Poraba piva je vedno večja

Ljubljana, 5. februarja.

Ker ljudi zanima, kako je narasla poraba piva in še nekatere druge okolnosti, ki so s pivom v zvezi, smo se obrnili na našo najstarejšo slovensko pivovarno, ki pri izdelavi piva prednjači, na ljubljansko pivovarno Union.

Tovarniška statistika pove, da se je konzum piva v letu 1940 povečal za 45—50% v primeri s predlanskim letom. Več je vzrokov, zakaj ljudje pivo vedno več pijejo. Eden glavnih pa je gotovo ta, da se je pivu znatno podražilo. Dati za liter vina najmanj 18 din, je danes izdelek, ki si ga ne more privoščiti kdor si bodi. Posebno si ga pa ne more delavce, mali človek, ki je bil od nekdaj vendar največji konzument vina. V teh časih mora delavec dobro premisliti, ali naj popije liter vina ali pa naj kupi za 18 din kaj mnogo bolj koristnega. Za liter vina dabi že skoraj tri steklenice piva, ki imajo pravi gotovo veliko več redilnih snovi kakor pa liter evička. In vprav delavce sedaj mnogo rajši posega po pivu. Drugi važen činitelj, zakaj je konzum piva pri nas tako narasel, pa je slaba sadna letina. Mnogo manj so letošnje leto naše gospodinjice vložile sadja za kompot in tudi mnogo manj so ga sušile za zimsko uporabo. Pa tudi cena je pri tem konzumu piva važna. Cena piva je že 11 let ista. Cena je lahko ostala ista, ker so bile cene tudi na tržiščih dokaj stalne. Pivovarna se je vedno zalagala s surovinami in je mogla kljub podražitvi ostalega piva prodajati svoje pivo po starih cenah. Kot zadnja je bila tudi unionska pivovarna prisiljena povišati cene piva za 150 din pri hektolitru. Cene so morali povišati, ker je tudi tovarna morala povišati plače svojim uslužbencem za okoli 50 odstotkov.

Do leta 1930 je znašala poraba piva letno do 112.000 hl. Po tem letu je konzum piva kar nenkrat padel zaradi povišanja tarifarine in nastale stagnacije. Proizvodnja je padla kar na 30 tisoč hektolitrov. Torej občuten padec. Potem pa se je konzum piva večal iz leta v leto. Tudi pivovarna Union je morala s 1. februarjem povišati cene svojemu pivu, kajti surovine za pivo so se silovito podražile. Ječmen se je podražil od 8—do 100%, pa tudi premog je dražji in plače so morale biti povečane, tako da sedaj zasluži nekvalificiran delavec 46 din dnevno. Tudi draginske doklade so povečali za približno 30%, pa še doklade za otroce in žene so povišali. Zaradi vseh teh dejstev je morala tudi unionska pivovarna povišati cene piva. — Da unionsko pivo ne gre na trg na jugu naše države, je krivo dejstvo, da je vsaka zaloga in vsak prevoz piva dalje kot do Zagreba, nerentabilen. Še zaloga v Zagrebu se drži samo zaradi prestiža. Treba je namreč vedeti, da je za prevoz piva treba plačati veliko tovarnino in nič manjšo ležarino. V Zagrebu mora pivovarna prodajati svoje pivo prav po isti ceni kakor v Ljubljani, ker mora biti po cenah enaka zagrebškemu pivovarnam in ne sme računati pivo nič dražje kljub dragi prevoznini. Bodočnost pivovarske industrije je negotova, ker je proizvodnja v veliki meri odvisna od tuje. Ne vemo, kaj bo s surovinami. Domačega ječmena imamo malo, uvoz iz tujine pa je zvezan z velikimi stroški in dobava se zelo zakasni.

SELDON TRACE:

KORAKI V NOČI

Roman s slikami

»Najbolje bi bilo, če bi mi to povedali,« je rekel dr. Hadon z bolj mimim glasom.

Miss Dalmat je odkimala, nato pa je prišla k oknu in pogledala po ulici. Tam dol je stal stražnik kot simbol reda in razuma.

»Zakaj se ne bi zaupala dr. Hadonu?« si je rekla, kot bi se obračala k temu simboličnemu stražniku. Simpatičen je, pošten in vse kaže, da mi je prijatelj. Z druge strani pa mi je precej tuj...

Utiha se je, se obrnila k doktorju in ga pogledala iz oči v oči.

»Dobro! Vse vam bom povedala. Prej pa moram vedeti, kaj misli policija. Hadon je odkimal.

»Če vam hočem ponoviti vsako opazko brigadirja Bramleya, bom postal enak miss Bugh. Jaz sem bil polician kot strokovnjak. Prav tako, kot sedaj tu.«

Miss Dalmat je priklimala.

»Da, vi po svojem poklicu lahko slišite vsako skrivnost. Povrh vsega ete tudi zanesljiv človek. Kajne, policija misli, da je to napravil Cashdon?«

Miss Dalmat je globoko vzdihnila, potem pa odvrnila oči od doktorjevega obraza.

»Kako je bilo vse to izvršeno?« »Richardov umor? Zadržan je bil z vrvice.«

»Mlada deklica vzdihne. »Strašno! Strašno! je zašepetala. »Da (Govoril je z mimim glasom.) Po-vejte mi, kaj ste šli k Richardu?«

»Šla sem tja, da se z njim srečam!« »Da se dobite s Cashdom?«

»Da.«

»Za ime božje,« je zašepetala Hadon. »Nadejali ste se, da ga boste tam dobili?«

»Nisem vedela. Ko sem slišala vse po radiu, sem se ustrašila. Da, zelo sem se preplašila. Zato, ker se je Decky zaklel, da bo... ko bo prišel iz zaporov... nekaj napravil. Izjavil je, da bo gospod Richardo plačal za svojo lažno obtožbo. Pretil je vsem pričam, da se jim bo osvetil. Nisem vedela, da se je vrnil g. Richardo, ali bila sem prepričana da bo Decky prišel v njegovo hišo in ga tam počakal. Nadejala sem se, da ga pregovorim, naj se vrne v zapor... a nato...«

Zopet je utihnila.

»Vidim,« reče Hadon in lahno odkima glavo. »Vi se še vedno zanimате za

Cashdona?«

»Midva sva prislegla drug drugemu, da se poročiva nekega dne!«

Marle Dalmat je dvignila glavo in naravnost ter iskreno srečala doktorjev pogled.

»Ste to vedeli?«

Hadon je odkimal. Izgledalo je, da se mora z velikim naporom obvladati, ker se je videlo, ko je močno stisnil ustnice. Izraz njegovega pogleda pa si ni ispremenil.

»Obljubili ste, da ga boste počakali?« »Je vprašal doktor.

»Da!«

»Sedaj razumem.«

Za nekaj časa je umolknil, nato pa dodal:

»Zdravnik na žalost zdravi lahko le bolno telo. Veceno, kadar koli vam bom mogel kaj pomagati, bom srečen. Tega ne smete pozabiti!«

Mlada deklica se je oprla vanj preneseno:

»Vi? To bi bilo zelo plemenito od vas. K vam se bom tudi najrajši zatekla.«

»Hvala.«

Naemehnil se je, zmajal z rameni ter hotel se tem pokazati, da ne precenjuje svojih zaslug.

»Uverjen sem, da oče ne ve ničesar o dogodkih prejšnje noči.

»Obraz miss Dalmat se je zresnil.

»Ničesar mi nisem povedala. On tudi ne bo ničesar zvedel. Vse bi naredil, samo da mi uniči življenje. Izkoristil je mržnjo do Richarda in pripomogel, da uničijo Cashdona. Naravnost veselil se je nad škandalom. On...«

Deklica je zaihtela, a dr. Hadon jo je prijel za ramo, da bi se umirila. To je bila kretanja dobrega prijatelja, ali samo doktorja. Izraz velike nežnosti je bil v njej.

»Obvladajte se! Bili ste izpostavljeni veliki preizkušnji in ne pustite, da vas to strel. Vam lahko govorim kot prijatelj?«

Prikima mu, a doktor nadaljuje:

»Glejte, kaj vam bom rekel: pozabite preteklost in glejte na bodočnost z drugimi očmi! Vi ničesar ne dolgujete Cashdonu.«

Miss Dalmat odmaje z glavo.

»Moram držati obljubo, ki sem mu jo dala.«

»Sam je razdril obveznost s svojim vedenjem!«

»Ne!«

»Ali jaz trdim, da je (Hadon jo ljubezno gleda.) Ne smete gledati z visokega podstavka in vse to zadevo preveč viteško soditi! Draga moja, ne smete se prepustiti romantičnemu čustvu mlade gimnazistke!«

Malo jezna se je od njega oddaljila in se vrnila k oknu. Hadon je obstal na mestu in čakal. Gledal jo je, kako je podrtavala. Majhen avto z dvema sedežema se je ustavil ob pločniku. Iz avtomobila je stopil mladenič Bil je pokrit s klobukom, ki je imel široke okrajke. Lasje pa so mu padali preko ovratnika. Hadon je opazil, da nosi naočnike in da je skoraj bolnestno vznemirjen.

»Kdo je to?« je vprašal doktor.

»To je Darek... Darek Richard.«

»Po kaj je prišel sem?«

Glavna vrata so se močno zalocunila.

Malo kasneje so se odprla vrata v biblioteko in skozi je prišel polkovnik Dalmat, a za njim novi gost. Ko je opazil Marle, je hitro pristopil k njej.

»Prišel sem, da vam povem, da morate hitro oditi iz Platha,« je odločno rekel.

»Niti trenutke ne smete ostati tu! Ste razumeli? Vi niste tu na varnem!«

Bil je zasoplen in preplašen. Naenkrat se je okrenil in pogledal Hadona.

»Kdo je to?«

»To je doktor Hadon,« je odsekano rekla. Nato se obrne k Hadonu.

»Gospod doktor, predstavljam vam g. Richardovega nečaka Dareka.«

Doktor se je lahno priklonil.

Darek Richardo je prišel z mirnejšim glasom:

»Oprostite, g. doktor, da vsakega novega človeka smatram za sumljivega. Jaz sem pretrpel strašen udarec!«

»Zopet živci,« je porogljivo rekel Dalmat. »Najbolje bo, g. doktor, da začnete tudi njega zdraviti. Ali če kdo misli, da me bo preginal iz moje hiše, od strahu pred zločinom, ki se klasi tod okrog, se zelo moti. Naj le poskusi priti sem ta zločinec, pripravil mu bom sprejem, to mi lahko verjamete!«

Darek Richardo je stegnil roke in nestrojno nadaljeval.

»Poslušajte moje prošnjo, gospod, prosim vas! Delajte v dobrobit Marle, če že ne v svoji lastni. Derok Cashdon je svoboden in se klasi v tem okraju! Prisegel je, da bo nas vse poklal, čim mu bo to mogoče. Mojega strica je že ubil. Zda se bo tudi potrudil, da še mene ubije!«

(Dalje sledi.)

Od tu in tam

Vardarska banovina je izdelala osnutek novega proračuna, ki znaša 74 milijonov dinarjev. Proračun se je povečal za malenkosten znesek, ne povečuje pa nobenih davkov ali pa ujava nove. V glavnem so v proračunu postavke, ki se kažejo prosvete in socialnih ustanov, manj pa izboljšanja gospodarskega stanja v Povardarju. Banovina se namreč že dalj časa bavi z načrtom, da bi najela veliko posojilo, s katerim bi financirala najnujnejša dela in zgradila večje število bolnišnic, šol in cest. Do sedaj se ji kot kaže, še ni posrečilo dobiti tega posojila. Znano pa je tudi, da je država v Skopju in drugih večjih tamkajšnjih krajih zgradila veliko število javnih zgradb in raznih kulturnih zavodov ter prometnih naprav, da banovini ni treba preveč obremenjevati svojega proračuna.

Obsežen elektrifikacijski program ima hrvaško banovinsko električno podjetje. Lotiti se misli prvenstveno elektrifikacije Like in Primorja in porabiti v ta namen okrog 200 milijonov dinarjev. Za Liku misli zgraditi blizu Gospiča na reki Gacki veliko vodno centralo, za Primorje pa podobno centralo v Gorskem Kotarju. Pri obeh centralah bodo zgradili velika jezova, ki bosta imela prostora za skoro milijon kubičnih metrov vode. Dela se bodo že letos začela in po želji banke oblasti letos tudi končala. Največ časa jemlje pripravljanje stebrov za električne vode. Načrti elektrifikacije jemljejo v postev tudi možnost elektrifikacije železniške proge na Sušaku, o čemer se je pred sedanjim vojno mnogo govorilo, pa nič naredilo. Elektrifikacija je nujna zaradi dolgih predorov, ki delajo zaradi gostega dima potovanje silno neugodno. Potem pa mislijo vzeti v postev še druge železnice za elektrifikacijo.

Eden izmed bratov Pribičević, ki so za življenja Svetozarja Pribičevića tvorili jedro Samostojne demokratske stranke, je tudi Valerijan Pribičević, ki je od lanske jeseni episkop pravoslavne cerkve za episkopijo v Sremskih Karlovcih. Valerijan Pribičević je bil menih in poslanec SDS. Le kot menih je mogel postati pravoslavni škof. Čim pa je bil za škofa postavljen, je izstopil iz svoje stranke in odložil vse funkcije v njej. Pač pa je v nedeljo navzlic temu dal svoje stanovanje na razpolago za konferenco vojvodinskih prvakov SDS, ki so se posvetovali pod predsedstvom ministra za socialno politiko in ljudsko zdravje dr. Srgijana Budisavljeviča.

V Sarajevu so se spomnili treh nacionalistov Ilića, Čubrilovića in Jovanovića, katere so avstrijske oblasti dale 3. februarja 1915 obsedi na dvorišču tamkajšnje vojašnice. Kmalu po vojni so srbski nacionalisti izkopali trupla vseh treh in jih položili v skupen grob, nad njim pa zgradili kapelico. Pri slovesnem cerkvenem obredu so bili navzoči zastopniki vseh kulturnih in političnih društev.

Vojvodinski hmeljarji stalno tožijo, da ne morejo prodati svojega lanskega hmeljskega pridelka. Poprej so vselej do treh četrtin pridelka izvozili v Ameriko, letos pa je vojna prodajo preprečila. Letošnjega pridelka imajo še okrog 90% doma in ne vedo kam z njim. Računajo, da je robe za okroglo 100 milijonov dinarjev. Podobne pritožbe se slišijo tudi iz vseh savinjskih hmeljarjev, ki imajo boljše blago na razpolago, kupcev pa od nikoder ni.

Premeteno sleparijo s ponarejenimi tramvajskimi voznimi kartami je odkrila belgijska policija. Brezposelni tramvajski konduktor Strajnič je naročil v neki kragujevski tiskarni vzorce tramvajskih kart rekoč, da jih rabí kot avtobusni podjetnik za progo od Belgrada do Pančeva. Tiskarnar mu je karte naredil in Strajnič je pridobil nekaj belgijskih tramvajskih sprevodnikov, ki so panarejene karte prodajali namesto pravih. Dobitček so si sporazumno delili. Nič ne opazil, da nekateri sprevodniki dele ponarejene karte, pač pa je policija izprehala, da so v neki belgijski tiskarni izdelali ključke za natisk popolnoma enakih tramvajskih kart kakor veljajo v Belgradu. Ključar je povedal ime kragujevskega tiskarnarja, ta pa tudi pravega naročnika. V nekaj dneh so bili vsi tiški pod ključem. V celem so prizadeti trije sprevodniki belgijskega tramvaja. Inicijator Strajnič in njegova prijateljica, ki je hranila pri sebi celo skladovnico ponarejenih voznih listkov. Preiskava je še vedno v teku.

27 ljudi je ogrizel stekel maček v vasi Podujevo v Srbiji. V hiši kmeta Stojana Milenovića so imeli velikega mačka, ki so se z njim otroci radi igrali. Pred dnevi pa je maček začel povzeti griziti otroke in ko ga je mati hotela napoditi, se je zagnal vanjo in jo ogrizel. Zatem se je zatekel k sosedu in se tudi tam lotil najprej otrok. Od tam je šel spet naprej in je v celem ogrizel v vasi 27 ljudi. Šele tedaj ga je nekdo ubil, iz previdnosti pa so bil pokleknili edravnika, ki je ugotovil, da je bil maček stekel. Vseh 27 ogrizencev so oddali v Pasteurjev zavod.

Po dvajsetih letih bodo, kakor kaže, razvzljali uganko o nasilni smrti kmeta Kosta Pešića, njegove žene in sina v vasi Strojkovcu pri srbskem Leakovcu. Pred 20 leti je sredi noči vdrla tolpa devet zakrknanih razbojnikov v hišo in zahtevala denar. Ker ga kmet ni hotel dati, so ga z ženo in sinom vred zvezali in dolgo mučili, nazadnje pa vse tri ubili. Med tem pa je jo edini preostali 6 letni sin Ljuba pobegnil na tihem iz hiše in se skril v kleti pod sode. Razbojniki so ga iskali in pretaknili vse kote, toda deček je bil miren in tih in je tako ostal živ. Po umoru je oblast zaprla vse ljudi, toda vse so morali zaradi pomanjkanja dokazov spet spustiti na svobodo. Pred kratkim pa je Ljuba, ki šteje danes 26 let znova začel zbirati dokaze. Po svojem spominu sklepa, da gre za njegove sorodnike, ki so hoteli iztržiti vso njegovo družino, da bi potem podedovali vse imetje. Sodnija je zaprla osumljenca. Časopisje poroča, da se je sedaj zbralo več dokazov, ki bodo po vsej verjetnosti razkrijali prave morilce.

Ciganom je s silo iztrgala svojo hčerko Atidža Klapija iz Mekića pri Beranah. Pred desetimi leti ji je izginila mala hčerka Umihana. Vsi so bili prepričani, da so jo ukradli cigani, ki ponavadi otroke pohabijo, da potem uspešneje zanje prosjajo. Pred dnevi pa je prišla v vas skupina ciganov. Klapija je zagledala pred svojo hišo tudi dekle, ki je imelo odsekan prst na levi roki. Zdelo se ji je, da je to njena ukradena hčerka, kateri je v mladosti njen brat pomešal s sekuro odsekan prst. Ka pa jo je še po imenu vprašala, si je bila na jasnem. Zahtevala je hčerko zase, tedaj pa so cigani planili najo in jo začeli obdelavati z noži. Toda Atidža je bila toliko močna da je enemu izvila nož in mu preprala trebuh. Cigani so tedaj pobegnili in odnesli s seboj ranjenega tovariša, ki je med potjo izdihnil.

Čuječnost zaradi branja časopisov je rešila vso družino v vasi Zletenica pri Slovanski Požegi. Kmet Karel Smoljanovič je bral zvečer časopis, med tem ko je vsa družina spala. Karel je nenadoma zaslišal nek šum in opazil, da se majajo zidovi njegove hiše. Zaslišal je nesrečo in brž zbudil otroke in ženo in z njimi pobegnil na prosto. Uro nato pa je zahrumele in hiša se je sesula. Pozneje so ugotovili, da je bila hiša slabo zidana in da se je zaradi obilne vlage zidove razlajalo.

Ali res dajejo delodajalci kruh svojim nameščencem?

Celje, 5. februarja. Glasilo Društva absolventov gršč. trgovskih sol, ki izhaja v Celju, prinaša v zadnji številki prav zanimiv dopis, katerega najvažnejše vrste navajamo: »Faze, da delodajalec daje nameščencu in delavcu vsakdanji kruh, se poslužujejo pri vseh apelih na vlado, naj jih preveč ne obremenjuje z davki in drugimi dajatvami, nadalje pri pobijanju zadrugišstva, krošjarstva, posebno pa še celo pri kritiki uredb o minimalnih mezdah in draginskih doklagah. Ni naš namen, vzbujati s tem nevoljo proti delodajalcem, hočemo pa s temi vrsticami opozoriti, da to mišljenje povedo in ob vsaki priliki tovariši pobijajo. Iz vrst gospodarskih krogov slišimo vsak dan poudarjanje, da s svojim delovanjem vrše važne nacionalne in socialne naloge s tem, da trgujejo ali imajo svoje tovarne v obratu. Iz teh izjav zveni vedno trditev, da so samo oni stebri države, vse drugo pa je manjše važnosti; skratka, delodajalci dajejo množicam kruha in dajejo z davki državi tudi vsa sredstva za vzdrževanje državnega aparata.

Poglabimo se nekoliko v gorje trditve. Ali kdo na zemlji lahko daje svojemu sočloveku kruh? Prav ničel! Vsakdanji kruh daje edino mati zemlja in to vsemu občestvu. Kruh tudi ne zraste sam, nego ga je treba iz zemlje priključiti. Priključimo pa ga le z delom, ne pa z besedami. Kruha torej ne moremo poklanjati, ampak ga lahko prislužimo le z delom.

Ali vzdržuje podjetnik svoje podjetje samo zato, da opravlja socialno delo, to je, da nudi delavcem in nameščencem zaslužek? Če bi bila to resnica, bi bilo to proti danes običajnim načelom gospodarskega dela.

Delodajalec vloži v podjetje svoj kapital le v tem primeru, ako ve, da se mu bo na ta način boljše obrestoval, kot pa če bi ga imel naloženega v hranilnici. Zahteva še celo več. Vložena glavica mu mora nuditi vzdrževanje njegove osebe in poleg tega še pribitek, ki ga deloma uporabi za povečanje obrata itd.

Delodajalec najame nameščenca zato, ker sam ne more več opraviti vseh del; ne najame pa ga zato, da bi mu nudil zaslužek za vsakdanji kruh, ampak zato, da mu opravlja posle, ki jih sam ne more izvrševati. Njegov del plačuje v obliki tedenskih mezd ali mesečnih plač. S tem, da si je najel delavce, se po načelih gospodarjenja njegov procent dobička ne sme zmanjšati in prevladi ta izdelek pač na blago, to se pravi, ga ga vračuna v ceno. Blago kupuje konzument in ta mu plača pomožno delovno silo. Če podjetnik najame pomagače, je to znak, da se mu je povečalo število odjemalcev in s tem tudi obrat in dobiček. Podjetnik ne najame nameščenca zato, da mu nudi zaslužek ali da mu daje kruha, ampak mu plačuje samo njegovo delo, večkrat ne v skladu z opravljenim delom ali z obstoječimi življenjskimi razmerami.

Treba je iti z duhom časa in pogledati preko domačega plota nekoliko v svet. Z vseh strani namreč slišimo glasove, da bo posledica sedanje vojne popolna preobrazba v gospodarstvu in socialnem stroju občestva. Tudi v naši zakonodaji se pojavljajo že taka stremjenja. Bistvo te preobrazbe je, postaviti pravičnejše meje med delom in kapitalom, to je da delu pripada več spoštovanja in pravice, kar je popolnoma pravilno. Prevladovati mora razmerje, da je vsako delo za občestvo in da zaradi opravljanja raznih vrst dela ne smejo nastajati prevelike družabne razlike. Tako bo zignil čut manjvrednosti, takrat se bo čutil vsak delavec in nameščenec enako vrednega državljana. S tem čutom pa se bo tudi poglabila narodna samozavest in patriotizem.

Te vrstice naj veljajo zlasti za tiste delodajalce, ki so nekako akcijo nameščencev v Celju, ko so zvedeli zanj, sprejeli z nezadovoljstvom in nastopili proti njej, nezavedni nameščenci pa naj se zavedajo, da je le v etrni nameščenski organizaciji njihovo mesto, ker le tako bodo dosegli svoje pravice.

Nova velika ponarejalska afera na vidiku V Slovenski Bistrici so prijeli 4 osebe zaradi ponarejanja 500 dinarskih bankovcev

Maribor, 4. februarja. Dne 18. in 19. februarja bo v Mariboru velik proces proti 28 osebam, ki so obtožene ponarejanja 500 dinarskih bankovcev. V tem procesu bo zaslišanih okrog 200 prič ter vlada zanj največje zanimanje. Še preden pa se je ta afera končala, je že prišla na dan druga, pri kateri gre spet za ponarejanje 500 dinarskih bankovcev in ki bo tudi najbrž zavzela jako velik obseg. To afero so odkrili v Slovenski Bistrici, kjer so spravili te dni pod ključ že štiri osebe.

Septembra lanskega leta se je naselil v Slovenski Bistrici 46letni brezposelni mlinar Franc Mernik s svojo 50 letno ženo Marijo. Oba sta se priselila iz Selnice ob Dravi. Mernik ni imel nobenega posla in nobenega vidnega zaslužka, toda z ženo sta na skrivnostni način jako dobro živela. Ljudje so se sicer čudili, kako si moreta takšno življenje privoščiti, toda mislili so si, da je Mernik pač prišel neke do denarja, od katerega sedaj oba zakonca živita. Opazovali pa so v Slovenski Bistrici, da se Mernik očitno dobro pozna z gostilničarjem Francem Napastom na slovenjebistriškem južnem kolodvoru. Ta gostilničar je vseh gospodarsko bolj slabo stal, zadnje čase si je pa pomagal ter je kupil celo nekaj zemlje za 30.000 din ter motorno kolo. Toda posestvo in motor ni bilo zapisano kot njegova last. Oblasti pa so Napasta sumile, da je imel zveze z znanimi ponarejalci 500 dinarskih bankovcev, ki se sedaj nahajajo v preiskovalnem zaporu v Mariboru ter čakajo na razpravo. Nekaj obtežljivih okoliščin je namreč govorilo, da je morda tudi Napast za te ponarejevalce razpečeval ponarejene petstotake, toda dokazov za ta sumiščenja ni bilo. Pač pa se je nedavno ugotovilo, da je Napast nagovarjal nekega svojega znanca, naj posodi Merniku denar, da bo lahko

kupil material za ponarejanje, ker namerava začeti z izdelovanjem 500 dinarskih bankovcev ter bi se pri tem poslu veliko zaslužilo. Ta znanec je o tem govoril drugim ljudem in tako je prišla vest na ušesa orožnikom, ki so se začeli za Mernika zanimati ter ga opazovati. Rezultat teh opazovanj je bila nepričakovana preiskava, ki so jo orožniki izvršili pretekli petek v Slovenski Bistrici pri Merniku. Ob tej priliki so zaplenili 3 ključke iz medi, ki so bili zelo posrečeno izdelani za tiskanje ponarejenih petstotakov, dalje 6 fotografiranih plošč s slikami bankovcev ter dva že na pol izdelana falsifikata, ki sta bila na eni strani že popolnoma in jako posrečeno napravljena. — Aretirali so tudi Franca Mernika in njegovo ženo Marijo, gostilničarja Franca Napasta in Mernikovega brata Ludvika, ki je žagar v Slov. Bistrici.

Celiske novice

V prisilno delavnico so poslali 16 letno Marijo R. iz Lisc pri Celju. Omenjena je bila že večkrat kaznovana zaradi tatvin in vlačugarstva. Pred dnevi je ukradla nekemu učitelju, ki je bil v njeni družbi v neki zakotni gostilni v Gosposki ulici, štiri stotake. Ob tej priliki so jo prijeli in pridržali v zaporih.

Mladinski salezijanski dom v Gaberljah je doživel na prajnik Don Boska izvanredno slovesnost. Opat Peter Jurak je blagoslovil dopolne nov 80 kg težki zvon za kapelico.

Naročajte Slovenski dom!

Tretji dan smuških tekem v Cortini d'Ampezzo

Včeraj je bil v Cortini d'Ampezzo dan tekem v slalomu za moške in ženske, posebej disciplina, pa tudi za placement in alpski kombinaciji.

Pri moških je bil rezultat tekem v slalomu naslednji: 1. Albert Pfeifer (Nemčija) 2.01.42; 2. Chieroni (Italija) 2.01.48; 3. Alberto Marcellini (Italija) 2.01.92; 4. Rudi Cranz (Nemčija) 2.02.34; 5. Rudolf Rominger (Švica) 2.03.39; 6. Josef Jeannwein (Nemčija) 2.03.40; 7. Helmut Lantschner (Nemčija) 2.04.30; 8. Lacedelli (Italija) 2.05.07; 9. Albert Scheuniger (Švica) 2.07.71; 10. Sørensen (Norveška) 2.08.03.

V alpski kombinaciji (slalom in smuk) pa je končni placement naslednji: 1. Jennewein (N) 392; 2. in 3. Marcellini (I) in Chieroni (I) 393; 4. Cranz 395 točk; 5. Lantschner 399; 6. Rominger; 7. Pfeifer; 8. Sørensen; 9. Scheuring; 10. Lacedelli.

V slalomu za ženske je zmagala mlada Seghi (Italija) nad Christl Cranz (Nemčija). Vrstni red je naslednji: 1. Seghi (Italija) 2.05.6; 2. Cranz 2.10; 3. Proxauf 2.17.4 itd.

V alpski kombinaciji za ženske je seveda prva Christl Cranz.

Iz rezultatov v alpskih disciplinah vidimo, kakšno neodpustljivo škodljivost in malomarnost so zagrešili tisti, ki našim niso izključno le zaradi svojih mih hoteli omogočiti nastopa! Madžari so se imenito odrezali — naši bi se bili vrtni brez dvoma daleč naprej! Kakšen vtis pa je to dejstvo zapustilo, nam lepo piše znani naš športni delavec Josu Gorec v današnji številki »Slovenca«. Takole piše iz Cortine d'Ampezzo:

»Ko je naša ekipa odpotovala iz Ljubljane, smo morali ugotoviti, da se naša državna reprezentanca tako udobno še ni vozila na tekmovalno v inozemstvu (imeli smo svoj luksuzni vagon I. in II. razreda), pa tudi, da se tako maloštevilni nismo še nikdar pojavili na svetovnih prvenstvih v smučanju — brez tekmovalcev! Vojaska ekipa, ki je potovala, je gotovo naš ponos, toda vendar v svetu ločijo vojaške tekmovalce od civilnih, in mučno, zelo mučno je odgovarjati delegatom številnih držav, ki so tu, s kolikimi atleti prihajamo, ko je treba odgovoriti, da jih nismo mogli pripeljati na to svetovno prvenstvo, ki nam leži najbližje, bližje kot je bil svojačasno Inost! In ko se je ta naša revščina še posebno jasno videla danes pri svečani otvoritvi v stadionu, ko je morala čast jugoslovanskega športa reševati naša vojska, je v vseh nas zavrelo: kaj res ni nikogar, ki bi bil za tako ravnanje odgovoren! Mar je razumljivo, da se mala Slovaška, da se Madžarska, da celo Bolgarija udeleži takega svetovnega prvenstva, mi pa, ki imamo mednarodno priznano kvalifikacijo v smučanju, mo-

Vremensko poročilo

Kraj	Barometersko stanje	temperatura v °C		Relativna vlažnost	Veter (amer. jakost)	Padavine	
		noč	dan			m/m	vrsta
Ljubljana	757.5	1.2	-1.2	90	10	0	17.5 snež.
Maribor	756.7	1	-2.0	90	10	0	39.0 snež.
Zagreb	751.8	3.0	-1.0	90	10	NE ₂	11.0 snež.
Belgrad	753.8	4.0	-1.0	90	7	NE ₂	—
Sarajevo	752.9	11.0	0.0	90	10	SE ₁	5.0 dež.
Vis	746.2	8.0	5.0	80	10	SE ₂	4.0 dež.
Split	747.8	11.0	9.0	80	10	NE ₂	2.0 dež.
Kumbar	752.0	11.0	7.0	70	10	SE ₂	8.0 dež.
Zirje	748.4	8.0	3.0	70	8	SE ₂	1.0 dež.
Dobrovnik	750.9	11.0	8.0	70	10	SE ₂	3.0 dež.

Vremenska napoved. Delno oblačno z jutranjo meglo in hladnejše vreme. Najnižja temperatura na letališču je —3.5°C.

Koledar

Danes, sredo, 5. februarja: Aagaia, d. m. Četrtek, 6. februarja: Doroteja, d.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Murmayr, Sv. Petra cesta 78.

Ponovitev Verdijevega Requiemu bo v nedeljo, 9. t. m. ob 11 dopoldne v veliki dvorani hotela Union, saj je ta slavna skladba na ponedeljskem koncertu nadvse pričakovano odlično uspela ter bi jo zato rada večina udeležencev še drugič slišala. Koncert mesta Ljubljane v spomin na torej ponovljen za zimsko pomoč ljubljanskim mestnim revežem kot ljudski koncert posebno tudi zato, da se ga lahko udeležijo podožele. Da bo za udeležbo omogočena tudi najširši slojem, so cene vseh vstopnic znižane na polovico ter so sedaj sedeži po 30, 20, 18, 16, 15, 14 in 10 din. stojišča pa po 7 din in dijaška stojišča po 5 din. Ponoritev Verdijevega »Requiemu« se prav nič ne bo razlikovala od ponedeljske prireditve, saj bodo prav tako v nedeljo izvajali koncert vsi solisti: ga. Zlata Gjurgjenac, ga. Franja Golob, G. Josip Gostič in G. Julij Beteflo, pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske in ljubljanska Filharmonija pod vodstvom dirigenta Mirka Polića. Vstopnice se že danes dobe v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu ter posebno zunanje goste opozarjamo, naj vstopnice takoj naroče.

»Od Ptolomeja do Kocena« je naslov predavanja, ki ga bo imel dr. Valter Bohine v petek, dne 7. t. m. ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani. G. predavatelj nam bo z besedo in sliko pokazal razvoj zemljevida slovenske zemlje. Na to predavanje vljudno vabimo zlasti naše dijaštvo.

Ljudska univerza, mala dvorana Filharmonije, Kongresni trg. Danes bo ob 20 predaval arhivar mestne občine ljubljanske G. Vladislav Fabjančič o ljubljanskih krvnikih (ne o »ljudskih krvnikih«, kakor je tiskarski škrt izmislil našo prvo noč).

Novi telefonski imenik. Poštno ravnateljstvo naznanja, da je izšel novi telefonski imenik za področje dravske banovine. Imenik se dobi pri vsaki pošti. Posamezen izvod stane 13 din.

Prosvetno društvo Trnovo. Drevi bo ob 20 na XI. prosvetnem večeru v Društvenem domu v Karunovi ulici 14 imel zanimivo predavanje, ki ga bodo spremljali številne skioptične slike, g. ravnatelj V. Zor, pod naslovom »Sedanja vojna v slikah in besedah.

V šempetrski prosveti bo danes ob 20 skioptično predavanje za vse oseke. Predaval bo prof. g. dr. R. Savnik o Grčiji.

Darujte za zimsko pomoč! »Naj bi v teh dneh skozi udobno suknjo ali skozi toplo krzno prodrla toplota ljubezni do brata in sestre, ki v raztrganem suknju in s preluknjanimi podplatmi hodita lačna okrog... iz govora bana dr. Marka Natlačana.

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 20. Sreda, 5. febr.: »Revizor«. Red Sreda. Četrtek, 6. febr.: »Šesto nadstropje«. Red Četrtek. Petek, 7. febr.: ob 15. »Romeo in Julija«. Dijaška predstava. Izven. Globoko znižane cene od 14 din navzdol. — Ob 20. Gostovanje Klaičevega potujočega gledališča: Muha, Analabeta, Jazavac pred sudom. Izven. Sobota, 8. febr.: »Razvalina življenja«. Izven. Proslava 70 letnice pisatelja Fr. Ks. Finžgarja.

Opera. — Začetek ob 20. Sreda, 5. febr.: »Vesele žene windsorke« Red A. Četrtek, 6. febr.: zaprt. Generalka.) Petek, 7. febr.: »Ples v maskah«. Red Premierski.

Mariborsko gledališče

Sreda, 5. februarja: Zaprti. (Simfonični koncert) Glasbene Matice v sokolski dvorani za red A.) Četrtek, 6. februarja, ob 20: »Baletni večer« Erne Moharjevo in Borisa Pilata. Red B.

Pol metra snega v Mariboru

Maribor, 5. februarja. Predsnočnim je začelo snežiti in je padalo večer se kar naprej, neprestano sam droben prsíc, ki pa je bil precej južen. Do večer je zapadlo v Mariboru nad pol metra snega. Moker sneg se obesa na električne teletonske napeljave ter je povzročil že precej nevarnosti, ker so se potrgale žice. Se večje skrbi pa dela mestni čestni upravi, ki je prav sedaj za to priliko imela veliko smolo: oba motorna snežna pluga sta se namreč pokvarila, oba bu najhuj potrebovali. Ker pa nadomestnih delov ni moglo dobiti od Krurove tovarne v Nemčiji, ju morajo popravljati z domačimi sredstvi, to popravilo pa bo trajalo precej dolgo. Zaradi tega so morali zopet pripeljati iz skladišča star lesen snežni plug, red njega so večeraj zjutraj vpregli tri pare konj in šlo je z njim po cesti kakor v starih časih — bolj v počasnem tempu in

tudi ne tako globoko do cestišča, kakor z motornim plugom. Toliko pa je leseni plug vsaj napravil, da so lahko zjutraj prišli na ceste mestni avtobusi. Očistili so najbolj prometne ulice, na katerih se je potem pojavilo še na stotine delavcev z lopatami, ki so ves dan kidali sneg ter ga zlagali v velikanse kupe. Za te delavce je imela smola cestne uprave s pokvarjenimi motornimi plugi vsaj to ugodnost, da so mnogi dobili delo, ki so ga prej pogrešali. — V železniškem prometu sneg do sedaj še ni povzročil večjih nevarnosti. Vlaki imajo si-cer precej zamud, ki pa niso preveč občutne. Pač pa je hudo v podoželskem avtobusnem prometu. Dopoldne so se mariborski avtobusi še nekoliko prebili do cilja, četudi je avtobus iz Celja namesto ob 8 prišel šele ob 12 dopoldne, pa je postalo že nevarno, da bi kje med potjo običajni sredi ceste. Jutri pa bodo morali gotovo ves promet začeti ustaviti, dokler ceste ne bodo dovolj očistene.

Mamila, novo učinkovito vojaško orožje

Na tisoče kramarjev z mamili dela pod vodstvom japonskih vojaških poveljnikov

Američan Carl Crow, ki je prepotoval tudi Kitajsko in imel priliko seznaniti se z vsestranskimi načini japonskega vojskovanja, je napisal zanimiv članek o mamilih, ki jih Japonci uporabljajo v sedanji vojni s Kitajci kot najhujše orožje. Tako-le nekako piše:

Mamila — opij, morfij in heroin — so glavno orožje v rokah Japoncev pri napadih na Kitajsko. Ne govorim o skrivnem kramarstvu z mamili, ker je to že stara stvar. Rad bi navedel, kako japonska armada načrtno uporablja mamila kot vojaško orožje.

Njihove prednje straže so namreč prodajalci strupov, ki naj manjšajo odpornost ljudstva, zlasti mladeničev, ki so sposobni za boj. Tako pripravljajo pot za vojaške zmage. Posebni razpečevalci mamil najemajo Kitajce, ki naj bi bili voditelji v tem nevarnem početju osvobodilcev. Nato prihajajo

trume kramarjev z mamili

da drže narod v sužnjosti in da zaslužijo težke vsote. Trgovina z mamili denarno podpira japonsko armado.

»Kuga in vojska gresta z roko v roki, kakor nam izpričuje zgodovina.« je dejal poveljnik Reginald Fletcher v spodnji zbornici, »toda Japonci so bili tisti, ki so našli način, kako naj kuga podpira vojsko.«

Ta obtožba je popolnoma resnična. Vsak, kdor se je toliko časa mudil na Kitajskem kakor jaz, vam bo pripovedoval isto ostudno zgodbo. Uradni dokazi glede tega se kopičijo iz dneva v dan. Potrdila najdemo tudi v predalih Zveze narodov, v Ustanovah za miro-ljubne odnose, v naši državi, v državnih blagajni in v našem mornarstvu kakor tudi v britski konzularni službi. Isto nam potrjujejo tudi misijonarji v svojih poročilih domačim centralam. Vsi se v glavnem strinjajo, vsako poročilo ima pa še posebne podrobnosti in izpričane statistike.

Izdelovanje opija, heroina in morfija nastaja v krajih, ki so jih zasedli Japonci, zlasti v Mandžukiju. Tisoče kramarjev z mamili delajo pod vodstvom vojaških poveljnikov. Japonska pa ima za vse pritožbe le gluha ušesa.

Mamila samo za »nižja« plemena, kakor so Evropejci...

Prav dobro se sama zaveda, kaj počenja. Japonske postave proti rabi mamil so — za

Japonce — kar se da stroge in se tudi silno strogo izvajajo. Če imaš na primer samo pipo za opij, boš obsojen na 7 let prisilnega dela. Letak, ki so ga japonske oblasti razdelile med vojake, navaja tudi tale odstavek: »Raba mamil je nevedna višjega plemena, kakor so Japonci. Samo nizka plemena, ki že propadajo, kakor Kitajci, Evropejci in vzhodni Indijci so vdani zlu mamili. Zato jih je usoda tudi namerila, da nam bodo služili kot sužnji in polagoma izginili.«

Japonci so spoznali vso vojno vrednost mamil kot sredstva za osvajanje, ko so zavzeli Mandžukuo. Cele čete mandžurske armade, ki so bile vdane opiju, so bežale ali se vdajale brez odpora. Nato je japonsko vojno vodstvo izdelalo cel načrt, kako bi severno Kitajsko podjarmila z mamili. Armada in japonski diplomati so korejskim trgovcem olajšali pot in jih pošiljali v namenjene kraje. Doma nima Korejec nobenih državljanjskih pravic. Najbolj zaničevani Japonci lahko udari korejskega veljaka, ne da bi bil kaznovan. Toda ko je ta zaničevani rod prišel na Kitajsko in začel trgovati z mamili, je na mah postal ugleden predstavnik japonskega cesarstva. Če je takega trgovca kitajska policija zaprla, ga je japonska policija s silo osvobodila. Če je prišel pred japonskega sodnika, je bil obsojen na neznatno globo — le del dobička, ki ga je skupil pri prodaji mamila. Imeli so cela skladišča za ta novi vojni smodnik, ki so jih namestili v japonskih konzulatih, kamor ni segla roka kitajskih varnostnih uradnikov.

Kroglice, ki celijo vse bolezni

Kramarji z mamili so se izdajali za potujoče zdravnike in prodajali kroglice, o katerih so dejali, da celijo vse bolezni. Kroglice so bile iz heroina. Toda mladeniči, čvrsti kitajski vojaki, so bili zdravi in niso hoteli kupovati kroglic. Zato so Japonci uvedli novo vrsto cigaret, polnih heroina in z njimi hoteli tekmovali v ceni proti najslabšim kitajskim cigaretam. Tisoči so postali žrtve teh cigaret. Japonci prodajalci so zastoj razdeljevali vzorce in pozneje nastavili nižje ponudne cene.

Ti trgovci niso hodili po naravnih trgovskih potih, saj njihova naloga ni bila trgovska, marveč vojaška. Cigarete so najprej vpeljali in na daleč razširili v pokrajini Šansi. Ta pokrajina je bila za japonsko napredovanje proti

Rumeni reki neprehodna ovira. Tukaj je armada računala, da bo naletela na najbolj odločen odpor.

Poraz, ker vojaki niso mogli prižigati cigaret...

Kramarji so s svojim delom sijajno uspeli, zakaj japonske čete so korakale skozi severno Kitajsko, ne da bi jih kdo oviral. Neki kitajski poveljnik je pojasnil poraz v neki važni bitki s tem, da je bilo vreme deževno in da njegovi vojaki niso mogli prižigati strupenih cigaret, brez katerih se niso hoteli zgibati.

Ko se je japonska armada pomikala iz Peipinga in Tiencina proti jugu, in iz Sanghaja proti zapadu, so izvajali z mamili iste stvari kakor v Mandžukiju. Takoj ko so zavladali nad kakšnim mestom, so vzpostavili monopol nad opijem ter odpravili zakon proti mamilom in izpustili iz zaporov vse prodajalce mamil. Gledali so zato, da najdejo čim več kupcev. Posebno pazijo pa so posvetili mladim ljudem, kakor na primer univerzitetnim študentom. Te so aretirali iz kakršnega koli razloga in jih držali v zaporu to teden do dva. Ko so jih spustili, so jim bili popolnoma vdani. Zavitek heroinskih cigaret ali malo heroina v jedi ali pijači, to jih je storilo pokorne in vdane.

Pod kitajsko vlado je bilo nemogoče dobiti mamila brez zdravniškega nakazila. Druge pa je ravnila japonska armada. Dovolila je svobodno prodajo opija, morfija in heroina, še preden je ropanje ponehalo.

5 milijonov dolarjev zaslužka na mesec

V začetku leta 1939 je posebna komisija pod vodstvom britskih in ameriških državljani- nov ugotovila, da je 50.000 ljudi v Nankingu — eno osmina prebivalcev — vdana mamilom. Najnovejša poročila pa vedo povedati, da jih je ena četrtina do ene tretjine prebivalstva. Nankingska opijska monopolna uprava, ki se imenuje »Urad za pobiranje prodaje opija«, je zaslužila v enem mesecu 5 milijonov kitajskih dolarjev. Ta vsota bi zadostovala, da se z njo prehrani in obleče 200.000 ljudi.

V Peipingu je 500 trgovin, ki se bavijo s prodajo mamil, če ne upoštevamo trgovin, ki opravljajo druge trgovske posle. Majhna ulica, v kateri sem pred tremi leti stanoval, je danes vsa polna beznic in trgovin z mamili. Ljudstvo jim je na ta način prineslo ogromen dobiček, ki pa ni šel v državno blagajno. Vsa armada se je vjela v dobro nastavljeno past v obliki opija in drugih mamil.

Leto za letom je odbor za pobiranje mamil opozarjal japonsko vlado zaradi opija, ki je zanj ona odgovorna. Odgovor pa je bil vedno isti — obljubljali so, da bodo stvar preiskali.

Celo na bankovcih makov cvet

V proračunu Mandžukua za leto 1939 so ocenjeni dohodki od opija na 71 milijonov jenov, kar pomeni, da so narasli od prejšnjega leta za 24 milijonov jenov. Že nekaj mesecev nato pa so uradniki zagotavljali, da bodo dohodki znašali nad 90 milijonov. Če se bo ta trgovina nadaljevala s tolikim uspehom, kot dozdaj, bodo ti dohodki zavzeli kmalu prvo mesto. Mandžukuo je dal celo natisniti na bankovce makov cvet. Koreja sama je pridelala letno eno tisoč opija. Leta 1931 se je pridelalec zvišal na 5, leta 1932 na 7, leta 1933 pa na 14 ton. Ko pa je leta 1937 nastalo še večje povpraševanje opija, ki naj bi šel na Kitajsko, se je pridelalec zvišal na 30 ton.

Letni izvoz opija iz Perzije je znašal od leta 1928 do 1934 okoli 500 ton. Leta 1935 je postal Japonec zelo važen kupovalec opija in je Perzija zvišala svoj izvoz na 833 ton, ki pa se je leta 1936 zvišal na 1340 ton. Nekaj tega perzijskega opija so prevažale ladje, ki so plule pod japonsko vojno zastavo in so ga izročili neposredno armadi.

Japonci seveda vsega tega, kar počenjajo s tem svojim novim orožjem nad Kitajci, ne bodo niti uradno, niti neuradno zankali, pač pa bodo enostavno molčali, ker ne kaže dre-zati v stvar, ki prinaša tako lepe dobičke in je poleg tega tudi učinkovito sredstvo v sedan-nji vojni, ali vsaj utegne biti v bližnji bodočnosti, tudi če se vojna konča.

V Bolgariji bodo spet imeli nekaj nočnih vaj za obrambo pred letalskimi napadi, poroča bolgarski tisk. Take vaje so imeli že lansko jesen, pa so vzbujale v tujini toliko pozornosti, da so jih kar hitro odpovedali.

Pospravljanje razvalin v Londonu

Stvari, ki so vsak dan na vrsti: Pridobivanje železa:

Železne rude se kopljejo v rudnikih, slično kot premog, ali pa se lomijo kot kamenje v kamnolomih, ali pa leže na zemeljskem površju. Z malo rudarsko železnico pa tudi z drugimi vozili se prepeljejo do talilnice, kjer so 20 do 30 m visoke okrogle peči, imenovane plavži. Notranja stena plavža je iz netal- jive opeke, zunanji ovoj pa je železen. V spodnjem delu je ognjišče, kjer gori močan ogenj. Zgoraj del ima na vrhu odprtino, kamor veipajo železno rudo. Predno vsipljejo rudo v plavž, jo je treba v posebni peči, na zraku pražiti, da iz nje odstranijo vodo, ogljikov dvokis in pa žveplo. Tako praženi rudi do- dajo še talilne snovi (apnenec) in kremenja- kov pesek) in dobro premešajo, ter napolnijo plavž od zgoraj navzdol v plasteh tako, da sledi na vsako plast rude izmenoma plast koksa. V prednjem delu peči zažgejo koke, kamor dovajajo segreti zrak. Za- radi tega gori koks z vročim plamenom (do 16000 stopinj C). Spodnje plasti koksa izgorevajo in da- jejo pri tem veliko vročino, da se ruda tali in iz nje izloča železo, ki v užarjenem stanju kaplja in se zbira na dnu plavža. Da pa tu ne pride železo v do- tik z zrakom, ki ga dovajajo v ognjišče (da ne bi železo zopet oksidiralo in bi tako zopet nastala ru- da) preprečuje žlindra ali troska (spojina kremenja- ka in apnenca, ki so ga v ta namen prej prinešali rudi.) Žlindra je lažja od železa, zato plava na po- vršju raztaljenega železa in zabranjuje dostop zraka k železu. Iz plavža izpuščajo najprej raztaljeno žele- zo v žlebove iz peska, ali pa železne kalupe, kjer se strdi v palice, nato pa izpuščijo še žlindro. Žlindra se uporablja za posipanje cest.

Na ta način iz plavža pridobljeno železo se imenuje surovo železo ali grodelj.

RADIO

Program radio Ljubljana

Četrtek 6. februarja: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov do 7.45 — 12 Iz Mozartovega kralje- stva (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Na- povedi — 13.02 Magistrov trio — 14 Poročila, objave — 17.30 Vsakemu nekaj (Rad. ork.) — 18.40 Slovenščina za Slovence (g. dr. R. Kolarič) — 19 Napovedi, poročila — 19.25 Nac. ura — 19.40 Plošče — 19.50 Deset minut zabave — 20 Pevsko društvo »Grafika« — 20.45 Večerni koncert Rad. ork. — 22 Napovedi, poročila.

Drugi programi

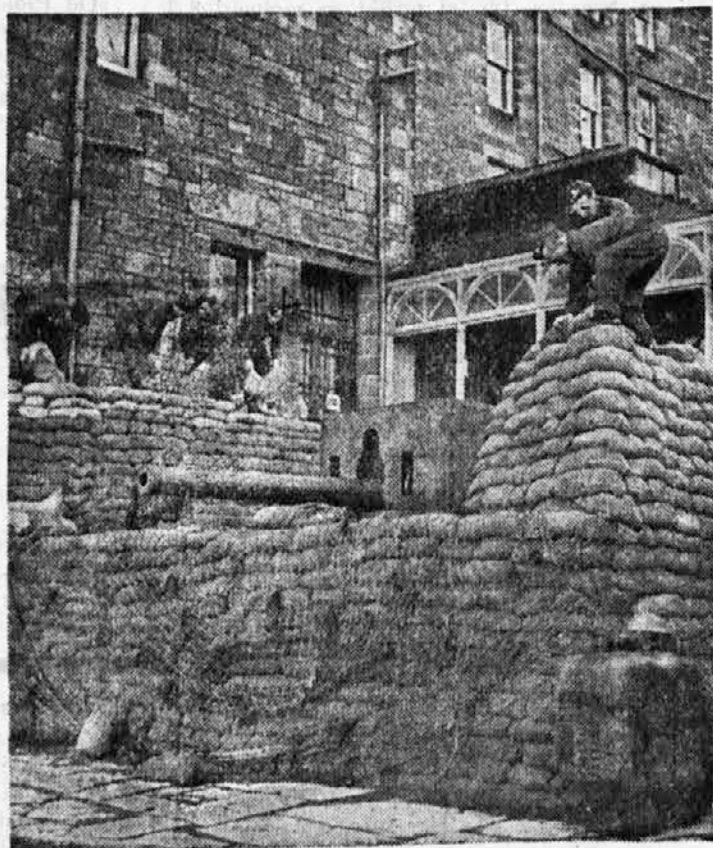
Četrtek, 6. februarja. Belgrad: 22.50 Plesna glasba — Zagreb: 22.15 Sremske narodne pesmi — Praga: 18.20 Koncert lahke glasbe — Solija: 21 Pevski koncert — Beromünster: 18.20 Pesmi — Stockholm: 20.30 Koncert radio orkestra — Itali- janske postaje: 18.40 Operna glasba — Sottens: 21.20 Komorni trio.

Belgrijska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko — YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slo- venščini za Severno Ameriko.

Ameriški drobiž

Ameriška vojska in morna- rica ne uporabljata za brez- žična sporočila več navadnih oddajnikov in prejemnikov, po katerih je treba oddajati vsa poročila šifrirano, pa še tve- gaš, da je sovražnik dobil v roke ključ in z njim prebira vse skrivne vesti. Ameriško poveljstvo ima zdaj na razpo- lago radijske aparate, ki od- dajajo faksimile, fotografski posnetek vsakega sporočila s podpisom poveljnika. Spreje- mati more poročila le aparat, ki je po dogovoru uglasen na isti val kakor oddajnik, če ne, ujameš samo zmedene črte in pike.

Prijatelj R. E. Collins in J. D. Stotler iz mesta Baton Rouge v zvezni državi Louisi- ani sta sklenila posebne vrste stavo, ki se bo iztekla šele leta 2432. Stavila sta leta 1932. Collins je stavil 2.50 dolarja, da guvernerjeva palača v Loui- siani, ki je veljala 5 milijonov dolarjev, ne bo stala 500 let! Zastavljeni denar sta naložila v neko banko na 4% obresti. Banka bo čez 500 let izplačala stavo z obrestmi vred potom- cem tistega prijatelja, ki bo stavo dobil. — Dobitniki bodo lahko veselili: stava bo tedaj vrgla dve milijardi ter 84 mi- lijonov dolarjev! — To bo še sporov med veselimi dediči!

Poljski vojaki v nekem angleškem mestu obkldajo top z vrečami peska, da ga nasprotnik ne bi opazil

GENERAL KRIVICKI:

BIL SEM V STALINOVU SLUŽBI

Glavno vprašanje, kako urediti pošiljanje orožja v Spanijo, so na seji v Lubjanki rešili s sklepom, da je treba to nalogo hkratu zagrabiti iz Rusije in iz tujine. Tuji del so odkazali meni.

Tisti del posla, ki ga je bilo treba izvesti doma, je vzel v roke Jagoda sam. To delo je prinašalo še večje težave kakor moje, ker je pač bilo brezpogojno treba izogniti se vsemu, kar bi utegnilo kakor koli pričeti, da se posla udeležujejo tudi uradne vladne ustanove.

Jagoda je poklical stotnika Ulansega iz GPU in mu naložil, naj organizira »zasebni sindikat« trgovcev z orožjem. Stotnik Ulan- ski se je pri delu v vhodniški službi izkazal za izredno spretnega moža. GPU mu je še prej bila zaupala prav koščljivo naloga, da je vodil po Sovjetski Rusiji angleškega zunanjega ministra Edena ter francoskega ministrskega predsednika Laval pri njunem obisku.

Jagoda je dejal stotniku Ulanseku:

V Odesi boste dobili tri Spance, ki se še lep čas prestopajo ondi. Prišli so, da bi neuradno kupovali od nas orožje. Uredite nevr- talno podjetje, ki bo lahko trgovalo z njimi.

Ker v Sovjetski Rusiji nihče ne more od vlade kupiti niti sa- mokresa in ker je vlada edini izdelovalec orožja, se zdi sovjetskimi državljanom misel o nevtralnem podjetju, ki bo na sovjetskih tleh uganjalo kupčije z orožjem, naravnost pustna. Toda burko so po- trebovali za tujino. Da povemo jasno: stotnik Ulanški je moral stvoriti krog tihotapev z orožjem in ga voditi. Voditi ga tako spretno, da bi vohuni tujih vlad o njem ne odkrili niti sledu. Jagoda je govoril:

»Če se vam to posreči, si boste ob vrnitvi lahko vtaknili v gumbnico red Rdečega prapora.«

Stotniku Ulanseku so zapovedali, da sme trgovati samo za plačilo v gotovini. Rekli so mu, da bodo Spanci preskrbeli lastne ladje za prevoz potrebščin, brž, ko bo blago iz skladišč Rdeče vojske izročeno »zasebnemu sindikatu«. In tako je odpotoval v Odeso, v žepu je nosil vladne zapovedi, po katerih so mu bile podrejene vse oblasti v mestu, od poglavarja skrivne policije, pa do predsednika krajevnega Sovjeta.

General Urieki je pri seji v Lubjanki zastopal vohunsko službo Rdeče vojske. Naloga njegovega oddelka je bila skrbeti za tehnično- vojaško stran podjetja, določiti množine in vrste orožja, ki naj bi ga oddali iz skladišč, določiti število in imena strokovnjakov, pilotov, topniških in tankovskih častnikov, ki naj bi odpotovali v Spanijo. V vseh vojaških zadevah so ti ljudje ostali pod poveljstvom gene- ralnega štaba Rdeče vojske, sicer pa so bili pod nadzorstvom skriv- ne politične policije.

S tem se je začelo Stalinovo posredovanje v Spaniji. Jaz sem se spravljal na to reč, kakor da bi bil na fronti. Pa saj so me tudi zares predstavili v dejansko vojaško službo.

Poklical sem pomembnega agenta iz Londona, drugega iz Stockholma, tretjega iz Švice ter jim naročil, naj pridejo na sejo v Pariz, kjer bi se dobili s posebnim pooblaščenecem, ki mi je bil dodeljen iz Moskve. Ta možak, Simin, je bil strokovnjak za orožje ter član vojaškega oddelka v GPU.

Vsi skupaj smo se sešli v Parizu 21. septembra. Simin je pri- nesel določena in izrazita poročila, po katerih nismo smeli spustiti aiti najmanjše reči, ki bi utegnili sovjetsko vlado kakorkoli spravi- ti v zvezo z našo orožno trgovino. Vse pošiljave je bilo treba od- pravljati »zasebno« po trgovskih podjetjih, ki smo jih za to morali ustanoviti.

Torej naša prva naloga je bila, ustvariti poleg že ustanovlje- nih »trgovskih« prednjih postojank, novo evropsko verigo navides- neodvisnih podjetij, ki naj bi prevzela uvoz in izvoz vojnih potreb- ščin. Za nas je to bilo novo — samo po sebi je pa to že stara in častitljiva evropska obrt.

Uspeh je bil odvisen od izbora pravih ljudi. Takih mož smo imeli na razpolago. Nekaj jih je pripadalo družbam, ki so bile blizu

različnim komunističnim strankarskim središčem, kakor so na pri- mer »Prijatelji Sovjetske zveze« in številne »Zveze za mir in de- mokracijo«. (Iz tega je razvidno, čemu služijo »Prijatelji Sovjetske zveze« povsod, — tudi pri nas in kako se za raznimi častitljivimi ter kulturnimi imeni skrivajo pravi cilji boljševizma ter prave na- loge teh pomožnih organizacij Kominterne. —Op. ur.)

GPU in tudi vohunska služba Rdeče vojske, sta v določenih šlahih ter združenj videli vojne rezerve civilnih pomožnih čet za sovjetski obrambni sistem. Izbirali smo torej lahko med ljudmi, ki so se že dolgo neuradno izkazovali v delu za Sovjetsko. Nekaj od njih je seveda bilo vojnih dobičkarjev ali stremuhov.

Mnogo jih je bilo molčečih, zanesljivih. Imeli so prave zveze ter so igrali svojo vlogo spretno, ne da bi se izdali. Mi smo skrbeli za denar. Mi smo urejali pisarne. Mi smo poročevali za dobičke. Najti može ni bilo težko.

V desetih dneh smo imeli verigo svetlih novih uvoznih ter iz- voznih podjetij v Parizu, Londonu, Kopenhagenu, Amsterdamu, Zü- richu, Varšavi, Pragi, Bruslju in po drugih evropskih prestolnicah. V vsakem podjetju je kot tih družabnik sedel agent GPU. Skrbel je za denar in nadzoroval vse prenose. Če je šlo kaj napak, je plačal z življenjem.

Ko so ta podjetja tekala po evropskih in ameriških trgih za razpoložljivimi vojnimi potrebščinami, sem moral največ in najbolj nujno pozornosti jaz posvetiti prevoznemu vprašanju. Primerne lad- je za trgovsko vožnjo je bilo mogoče dobiti po zmernih cenah v Skandinaviji. Težava je bila sama, dobiti ladijske izkaze za tovor v Spanijo. V začetku smo računali na to, da bomo smeli kot cilj pošiljanja navesti Francijo, da bi potem blago od tam pošiljali po takih španskih ladjah, ki so bile v vladnih rokah. Toda francosko zunanje ministrstvo je odklonilo, da bi nam izdajalo javne izkaze.

Tako mi je ostala samo še druga pot: morali smo si od žer- morskih vlad preskrbeti konzularne listine, ki so potrjevale, da je orožje namenjeno za uvoz v njihovo državo. Bil sem v srečnem po- ložaju, da sem si lahko od določenih južnoameriških konzulatov preskrbel neomejeno število takih izkazov. Včasih se nam je po- srečilo tudi, da smo te listine dobili od vzhodnoevropskih in azijs- kih držav.